

Fra Avdelingsdirektør, Avdeling for studieadministrasjon

Sakstype: Diskusjonssak
Saksnr.:
Møte nr.:
Møtedato: 18.03.2019
Notatdato: 12.03.2019
Arkivsaksnr.:
Saksbehandler: Petter Bogen
Sydhagen, Anne-Lise
Lande

NOTAT TIL UTDANNINGSKOMITÉEN

ÅPENHET I CANVAS

Bakgrunn

Hvem skal ha innsyn i læringsressurser i Canvas? Saken har vært oppe i styringsgruppen for digitalt læringsmiljø tidligere (25.05.18) og ble sendt videre til utdanningskomitéen (12.06.18). Der ble det uttrykt at UiO ønsker at Canvas skal holdes mest mulig åpent, uten at UiO skal måtte gjøre om på allerede underskrevne arbeidskontrakter med henhold til håndtering av immaterielle rettigheter.

Spørsmålet ble på nytt tatt opp i styringsgruppen 17.12.18, hvor Studieavdelingen ble bedt om igjen å ta opp saken i utdanningskomitéen, med konkrete beskrivelser av mulighetene som finnes i Canvas og konsekvensene disse kan få.

Med læringsressurser menes alt faglig innhold produsert/lagret i et Canvas-emne. Dette inkluderer ikke studentopplysninger, innleveringer eller resultater. Med innsyn menes muligheten til å se læringsressurser, med erfaringsdeling av pedagogisk praksis som hovedformål. I utgangspunktet er det kun personer som har en konkret rolle (lærer/admin/student) i et Canvas-emne som har tilgang til emnet.

Det kan være flere grunner til at det er ønskelig å dele faglig innhold med personer som ikke har en direkte tilknytning til emnet og dette behovet har blitt uttrykt av flere fakulteter. Dette kan i noen tilfeller dreie seg om enkeltpersoner, og i andre tilfeller grupper av personer (f.eks. alle fagpersoner innenfor et gitt fagområde, eller alle fagpersoner på et institutt/fakultet).

Rettigheter til læringsressurser

I henhold til *Politikk for håndtering av immaterielle rettigheter ved UiO*, skilles det mellom *personlig undervisningsmateriale* og *standardisert undervisningsmateriale*. Med personlig undervisningsmateriale menes undervisningsmateriale som den tilsatte har utarbeidet med sikte

på egen fremføring i kurs eller forelesninger og som har et klart personlig preg. Med standardisert undervisningsmateriale menes undervisningsmateriale som er utarbeidet av en eller flere arbeidstakere i fellesskap til bruk uavhengig av en bestemt foreleser.

For *standardisert undervisningsmateriale* har UiO betinget seg en ikke eksklusiv bruksrett. Studieavdelingen vurderer bruksretten slik at det vil kunne gis tilgang til emnet i Canvas til sideordnede og overordnede kolleger når standardisert undervisningsmateriale er lagt ut på undervisningsnett, og at andre forelesere vil ha rett til å bruke standardisert undervisningsmateriale i egen undervisning (Ref. notat av 5. juni).

Som hovedregel ligger alle rettigheter til *personlig undervisningsmateriale* hos den tilsatte. For *arbeidstakere som er tilsatt etter 4. juli 2013* følger det av ansettelsesavtalen at personlig undervisningsmateriale skal gjøres elektronisk tilgjengelig i et tilgangsbegrenset undervisningsnett til bruk for studentene i forbindelse med gjennomføringen av kurs/forelesningsrekke. For disse arbeidstakere, vurderer Studieavdelingen (Ref. notat av 5. juni) at det kan åpnes for å gi sideordnede og overordnede kolleger tilgang til undervisningsmaterialet som er lagt ut. Materialet skal imidlertid ikke kunne brukes av andre forelesere uten samtykke fra den tilsatte. Dersom det gis tilgang til personlig undervisningsmateriale, må en derfor sikre at den som får tilgang er kjent med at det kreves samtykke fra den som har utarbeidet materialet for å bruke det selv. I den grad arbeidsgiver skal få rettighetene til personlig undervisningsmaterielle, må dette avtales.

For *arbeidstakere som ikke har tiltrådt avtalen*, er det ikke gitt noe pålegg av arbeidsgiver om å legge ut undervisningsmaterialet på undervisningsnett. For disse arbeidstakere, vil det måtte innhentes samtykke fra vedkommende før utlegging av undervisningsmateriale på Canvas og før det gis tilgang til sideordnede kolleger til personlig undervisningsmateriale. Andre foreleseres bruk av undervisningsmateriale, vil også måtte avtales med arbeidstakeren.

For personlig undervisningsmateriale vil dagens skille mellom tilsatte før og etter 4. juli 2013, bidra til at det å åpne tilgangen til Canvas for innsyn vil kunne bli krevende å administrere. Dersom det er ønskelig med større grad av innsyn i undervisningsmateriale, vil dagens rettstilstand kunne utredes med sikte på å avklare handlingsrommet for hvilke endringer som kan gjøres.

Alternative løsninger

Nedenfor er en beskrivelse og vurdering av de ulike alternativene for hvordan personer rent praktisk kan få innsyn i undervisningsmateriale i Canvas.

1. Observatørrolle på rom.

Rollen observatør brukes for personer som ikke aktivt deltar i et Canvas-rom, men som likevel skal ha tilgang til innholdet. En observatør får tilgang til å se (men ikke endre) kunngjøringer og publisert innhold, som sider, filer, moduler og quizer, men kan ikke se studentene eller deres

innleveringer/resultater. Studentene kan heller ikke se observatører i personlisten i rommet. Observatører er med andre ord usynlige deltakere i rommet.

Denne rollen administreres gjennom FS, og kan legges til for enkeltpersoner på enkeltrom i Canvas.

Fordeler:

- Løsningen gir i prinsippet god kontroll på hvem som har innsyn i hvert rom.
- Selve rollen observatør gir også passende tilganger for faglige som kun skal se, men ikke redigere, innhold i et rom, og som heller ikke skal forholde seg til studentene i rommet.

Ulemper:

- Dersom innsyn skal gis i et større omfang, er det enormt ressurskrevende for enheten å administrere observatører per enkeltrom, og kompleksiteten vil øke i takt med antall observatører og rom.
- Det kan bli veldig vanskelig å vedlikeholde oppdaterte romtilganger dersom det må gjøres endringer i tilganger i løpet av semesteret. Vedlikehold vil være enhetens ansvar.

Kommentarer:

- Denne løsningen kan være god dersom det er få fagpersoner og få emner å administrere.
- Løsningen kan muligens forbedres ved at slike tilganger blir håndtert av integrasjonen mellom FS og Canvas, men dette vil kreve utvikling. Man kunne for eksempel tenke seg at fagpersoner kan registreres med observatørrolle på stedkodenivå i FS, og at integrasjonen følgelig legger observatøren til i alle enkeltrom som ligger under denne stedkoden i Canvas.

2. Admin-rolle på underkonto.

En annen løsning kan være å gi fagpersoner admin-rolle til rom på en underkonto i Canvas (for et emne/fagområde/institutt/fakultet).

Admin-rolle gir flere rettigheter enn det fagpersoner har per i dag. Rollen vil kunne gi tilgang til å se kunngjøringer, publisert og upublisert innhold, studenter, innleveringer og resultater. Studentene kan ikke se administratorer i personlisten i rommet.

Fordeler:

- Denne løsningen vil være noe lettere å administrere og vedlikeholde enn alternativ 1, fordi tilgangene vil være mer generelle.
- Denne løsningen gir i prinsippet god kontroll på hvem som har tilgang til hvert rom.

Ulemper:

- Admin-roller gir av natur mange rettigheter. Dette betyr at rollen vil være vanskelig å begrense/tilpasse i tilstrekkelig grad.

- Det at admin-rollen i Canvas gir flere rettigheter enn ønskelig kan være problematisk med tanke på personvern. Studenter har krav på å vite at flere enn faglærer kan se deres aktivitet i Canvas.
- Selv om det er noe lettere å administrere, er det fortsatt ressurs- og tidkrevende å vedlikeholde.

3. Sette romsynlighet til «offentlig» (åpent for alle).

En tredje mulighet er å sette romsynligheten til «offentlig». Det innebærer at alt publisert innhold i rommet som ikke er person- eller studentrelatert (kunngjøringer/innleveringer/resultater/deltakerlister osv.) blir synlig for alle, uten krav om pålogging.

Emnene kan enten gjøres tilgjengelig i en emnekatalog i Canvas, eller kun via URL (det vil si at rommet kun er tilgjengelig for de som kjenner URLen til rommet. URLene følger et fast mønster, og det kan derfor være mulig å gjette seg til URLene). Rommene er ikke tilgjengelig via søk i Canvas.

Fordeler:

- Løsningen er lett å administrere og vedlikeholde.
- Innstillingen kan brukes som standardinnstilling for alle rom (kan endres for enkelte rom ved behov).
- Fører til stor grad av åpenhet, også for studentene.
- Gode muligheter for erfaringsutveksling for bruk av Canvas, også på tvers av enheter.

Ulemper:

- Siden arbeidstaker som hovedregel eier rettighetene til personlig undervisningsmateriale, må en slik deling av innhold avtales, eller kreve endringer i UiOs IPR-politikk (jf. Politikk for håndtering av immaterielle rettigheter ved UiO).
- Kan dette påvirke måten lærerne bruker Canvas på? Det kan tenkes at fagpersoner velger å ikke legge ut noen typer innhold (som f.eks. video fra forelesning) hvis det blir offentlig tilgjengelig.

4. Sette romsynligheten til «institusjon» (åpent for alle ved UiO).

Denne løsningen ligner alternativ 3, men begrenser synligheten noe. Å sette romsynligheten til «institusjon» innebærer at alt publisert innhold i rommet som ikke er person- eller studentrelatert (kunngjøringer/innleveringer/resultater/deltakerlister osv.) blir synlig for alle med bruker i Canvas ved UiO, også studenter.

Emnene kan enten gjøres tilgjengelig i en emnekatalog i Canvas, eller kun via URL (det vil si at rommet kun er tilgjengelig for de som kjenner URLen til rommet. URLene følger et fast mønster, og det kan derfor være mulig å gjette seg til URLene.) Rommene er ikke tilgjengelig via søk i Canvas.

Fordeler:

- Løsningen er lett å administrere og vedlikeholde.
- Innstillingen kan brukes som standardinnstilling for alle rom (kan endres for enkelte rom ved behov).
- Fører til stor grad av åpenhet, også for studentene.
- God mulighet for erfaringsutveksling for bruk av Canvas, også på tvers av enheter.

Ulemper:

- Siden arbeidstaker som hovedregel eier rettighetene til personlig undervisningsmateriale, må en slik deling av innhold avtales, eller kreve endringer i UiOs IPR-politikk (jf. Politikk for håndtering av immaterielle rettigheter ved UiO).
- Kan dette påvirke måten lærerne bruker Canvas på? Det kan tenkes at fagpersoner velger å ikke legge ut noen typer innhold (som f.eks. video fra forelesning) hvis det blir offentlig tilgjengelig.

Oppsummering

Samtlige løsninger har både fordeler og ulemper. Prinsipielt sett er løsning 1 (observatørrolle på enkeltrom) god, men i praksis vil utstrakt bruk av løsningen være enormt ressurskrevende å administrere for enhetene. Løsning 2 (admin-tilgang på underkonto) har visse administrative fordeler sammenlignet med løsning 1, men kan være problematisk med tanke på studentenes personvern, og anbefales derfor ikke.

Løsning 3 (åpent for alle) og 4 (åpent for UiO) har mange fordeler: de legger opp til erfaringsutveksling på tvers av enheter, gir stor grad av innsyn for studentene, er enkle å administrere og støtter UiOs politiske ønske om åpenhet. På den annen side kan løsning 3 og 4 være spesielt utfordrende med tanke på eierskap og rettigheter. Samtidig er det en viss fare for at en så stor grad av åpenhet påvirker hva faglærere publiserer i Canvas.

Dersom løsning 3 og/eller 4 vurderes som «for åpne», anbefaler studieavdelingen derfor løsning 1 (observatør som enkeltrolle per rom). Dersom grupper av fagpersoner skal ha tilgang til læringsressurser i Canvas, bør det jobbes mot en forbedring i integrasjonen mellom FS og Canvas, som legger opp til tilgangsstyring av observatørrollen på stedkodenivå i FS. Dette vil i så fall kreve utviklingsressurser og en godt gjennomarbeidet behovsbeskrivelse.

Til diskusjon

Utdanningskomitéen inviteres til å drøfte de ulike løsningene for innsyn i emner i Canvas. Hvilke av de alternative løsningene beskrevet nedenfor skal kunne benyttes ved UiO, og i hvilken grad er det opp til enheten (instituttet/fakultetet) selv å avgjøre grad av åpenhet?